

Motion till riksdagen 2010/11: MJ217

av **Helena Leander m.fl. (MP)**

Minkfarmning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen beslutar att införa en ny paragraf, 4 a §, i djurskyddslagen (1988:534), av följande lydelse: 4 a § Minkar som föds upp för pälsproduktion ska hållas på ett sådant sätt att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan sysselsättning samt av att periodvis vara ensamma kan tillgodoses. Minkar ska dessutom ha tillgång till vatten att simma i. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsproduktion. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

Motivering

År 2006 la den socialdemokratiska regeringen i samarbete med Vänsterpartiet och Miljöpartiet fram proposition 2005/06:197 Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning. Vi ska inte upprepa det som står där, utan nöjer oss med att konstatera att situationen för minkarna tyvärr inte förbättrats. Visserligen har antalet minkfarmer minskat från 180 till 75, men antalet minkar som dödas årligen har bara minskat från 1,3 miljoner 2001 till 1,2 miljoner 2009, och framför allt har de knappast fått de bättre. Burarna och rutinerna på farmarna ser likadana ut som då, och nya studier har visat att andelen djur med stereotypa beteenden är fortsatt hög på svenska farmer.

I en artikel i Applied Animal Behaviour Science i december 2009 visar forskare från Sveriges lantbruksuniversitet, med finansiering från pälsbranschen, att 70 procent av 150 minkhonor på två farmer utförde stereotypa beteenden, oavsett om de hade berikningsföremål eller inte. Dessa upprepade beteendemönster är en väl dokumenterad och allmänt erkänd indikation på att ett djur inte får utlopp för viktiga naturliga beteendebestånd. Men det är också välkänt att det inom djurvärlden finns två olika metoder för att hantera stress, inte minst gäller det för minkar. Det finns passiva och aktiva stresshanterare,

Fel! Okänt namn på

där de aktiva hanterar sin frustration genom utåtriktade beteenden som t.ex. stereotypa rörelser, medan de passiva stresshanterarna reagerar med inaktivitet. Studier från Danmark har visat högre halter av stresshormoner hos de minkar som är inaktiva än hos dem som utför stereotypier. Även forskning på andra djurslag visar att stereotypier till viss del faktiskt kan lindra frustration och stress, och att de djur som är inaktiva mår ännu sämre. De svenska studier som gjorts har inte tagit passiva stresshanterare i beaktande och inte heller mätt halter av stresshormoner hos djuren. Situationen kan därför vara ännu värre än vad endast siffrorna över stereotypa beteenden ger uttryck för.

En sammanställning av djurskyddsinspektioner på minkfarmer presenterades av Jordbruksverket den 20 augusti 2010 efter att minkarnas situation uppmärksammats i medierna. Sammanställningen visade bl.a. att 85 procent av farmerna saknade enkla föremål för sysselsättning i burarna, trots att detta är ett uttalat krav sedan många år tillbaka enligt Jordbruksverkets föreskrifter. Näringen har alltså inte visat sig villig att leva upp till ens enkla, billiga berikningskrav som tillgång till halm, bollar eller ben, trots att det redan är ett tydligt lagkrav. Att näringen då skulle klara av att ställa om till system som på allvar förändrar för djuren och minskar beteendestörningarna förefaller desto mer osannolikt.

Jordbruksverkets sammanställning visade också på systematiska brister på andra områden: 28 procent av farmerna saknade tillstånd för sin verksamhet, skadade och sjuka djur fanns på de flesta farmar och många gånger fick de ingen särskild vård eller behandling. Journaler över dödsfall saknades på minst 41 procent av farmerna. Andra vanliga anmärkningar gällde olaglig kadaverhantering, felaktiga avlivningsmetoder, trasiga och smutsiga burar, överbeläggning i burarna samt smutsiga och döda djur.

Pälsdjursnäringsutredningen från 2003 rekommenderade att minknäringen helt eller delvis borde läggas ned om man inte senast till 2010 lyckats leva upp till djurskyddslagens krav på naturligt beteende. Först i år har pälsnäringen tagit initiativ till ett s.k. djuromsorgsprogram, som innebär att näringen kontrollerar sig själv. Det har presenterats för Jordbruksverket i två omgångar under 2010 och båda gångerna underkänts med kraftig kritik från verket.

Den svenska minknäringen har med andra ord misslyckats med uppgiften att komma till rätta med djurskyddsproblemen till slutet av år 2010. Nu är det alltså hög tid att ta de politiska konsekvenserna av det. Lagförslaget från 2006 är lika aktuellt nu som då, och vi väljer därför att lägga fram det i oförändrad form, sånär som att Djurskyddsmyndigheten ändrats till Jordbruksverket då Djurskyddsmyndigheten inte längre existerar. Vi anser därför att en ny paragraf 4 a bör införas i Djurskyddslagen med följande lydelse:

4 a § Minkar som föds upp för pälsproduktion ska hållas på ett sådant sätt att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan sysselsättning samt av att periodvis vara ensamma kan tillgodoses. Minkar ska dessutom ha tillgång till vatten att simma i.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsproduktion.

Ändringen bör träda i kraft den 1 januari 2012.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 21 oktober 2010

Helena Leander (MP)

Åsa Romson (MP)

Maria Ferm (MP)

Stina Bergström (MP)

Ulf Holm (MP)

Tina Ehn (MP)

Lise Nordin (MP)

Kew Nordqvist (MP)